

Kommunfullmäktige

Ärenden till kommunfullmäktige

Skydd av naturmark (KS/2025:59)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att:

1. Ta emot levererad rapport utifrån FÅP-uppdraget ”Öka skyddet av mark i Väsby” och att uppdraget är avslutat.
2. Inrätta kommunalt naturreservat i Bergaskogen med start av arbetet 2026
3. Långsiktigt strategiskt arbeta för att även Smedbyskogen och Sandaskogen ska inrättas som naturreservat.

Reservation

Oskar Weinmar (M), Christine Hanefalk (M), Hanna Broberg (M), Samuel Stephan (SD), Peter Lindqvist (SD) och Maria Tuvevsson (MP) reserverar sig mot beslutet.

Ajournering

Kommunstyrelsen ajournerar sig mellan klockan 19:16-19:24 för överläggningar.

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram en rapport för skydd av naturmark. I flerårsplanen är uppdraget formulerat ”Öka skyddet av mark i Väsby (KS). Utred förutsättningarna för att skydda utvalda naturområden.” Rapporten innehåller en sammanställning av vilken tätortsnära natur och natur i närheten av skolor och förskolor som finns i Upplands Väsby. En kartläggning över vilka tätortsnära naturområden som inte är

Kommunfullmäktige

detaljplanelagda som natur- eller parkmark redovisas i rapporten. En sammanställning av olika slags skyddsformer för natur har gjorts där skyddsformernas för- och nackdelar finns listade. Förutsättningarna för att skydda tre utvalda naturområden – Bergaskogen, Smedbyskogen och Sandaskogen – har i rapporten beskrivits. Alla tre områdena uppfyller kriterier utifrån ekologisk synpunkt och friluftssynpunkt att inrättas som kommunala naturreservat. Om beslut om inrättande av naturreservat fattas behöver närmare studier göras av reservatsgränser och avvägningar mot andra samhällsintressen för respektive område.

Ärendet hanterades den 7 oktober 2025 på kommunstyrelsens klimat-, miljö- och hållbarhetsutskott. Ekonomiska konsekvenser har efter det kompletterats.

Ekonomiska konsekvenser

En schablonmässig beräkning av kostnaderna för inrättande av naturreservat i Bergaskogen har gjorts och uppskattas till 1,6 miljoner kronor. Löpande skötselkostnader tillkommer, men redan nu sker kontinuerlig skötsel av områdena. I fortsatt arbete behöver det även tas höjd för kostnader för inrättande de andra föreslagna naturreservaten i Smedbyskogen och Sandaskogen.

Kommuner kan få bidrag för markåtkomst när ett värdefullt naturområde ska skyddas. Bidrag kan lämnas till intrångsersättning, marknadsvärdeminskning på kommunens egen fastighet och ersättning för naturvårdsavtal. Bidraget är upp till 50 % av fastighetens marknadsvärdeminskning.

Andra bidrag som eventuellt kan sökas i framtiden för inrättande av naturreservat är LONA-bidrag. LONA (den Lokala Naturvårdssatsningen) är ett statligt bidrag som ska stimulera kommuners långsiktiga naturvårdsengagemang.

Skogen i de aktuella områdena som föreslås för inrättande av naturreservat kan inte brukas med traditionellt skogsbruk med trakthyggesbruk (samtidig avverkning av större beståndet av träd i en skog, vilket innebär att träden i skogen tillhör samma generation) då den hyser så pass höga naturvärden och friluftslivsvärden. Det som idag kan bedrivas är naturnära skogsbruk som ungefär går plus minus noll. Flera delar av naturområdena kommer också vara mycket svåra att kunna exploatera. Detta bland annat på grund av alla fridlysta arter vilket riskerar långdragna planprocesser med överklaganden till domstolar. Det bedöms att det är svårt för kommunen att nå framgång i en sådan process om man jämför med liknande fall i regionen.

Grönområden i staden gör kommunen attraktiv och bidrar till att fler vill bo i Upplands Väsby, vilket skapar skatteintäkter. Naturreservat gör grönområden ännu mer intressanta för det rörliga

Kommunfullmäktige

friluftslivet då det tillgängliggörs ytterligare. Attraktiviteten för de bostäder som redan ligger eller planeras i närheten av eventuella naturreservat kan också höjas.

Utöver detta bevaras områdets alla andra ekosystemtjänster med bland annat flödesutjämning, temperaturutjämnande och biologisk mångfald. Dessa är svåra att bedöma utifrån ekonomiska termer, men ska ses som mycket värdefulla bidrag till samhället.

Barnrättsperspektivet

Skydd av naturmark innebär att naturen bevaras för framtida generationer. Kartläggningen av naturområden nära skolor och förskolor har gjorts i projektet då dessa kan utgöra viktiga pedagogiska arenor.

Yrkanden

Oskar Weinmar (M) och Samuel Stephan (SD) yrkar avslag till beslutspunkt 2 och 3.

Mathias Bohman (S) och Emelie Voetmann (L) yrkar bifall till förslag till beslut.

Maria Tuveesson (MP) yrkar på följande ändringar:

2. Att arbetet prioriteras och blir färdigt under 2026.
3. Att påbörja arbetet för att även Smedbyskogen och Sandaskogen ska inrättas som naturreservat.

Beslutsgång 1

Ordföranden frågar kommunstyrelsen om de kan besluta enligt ordförandens förslag på beslutspunkt 1. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Kommunfullmäktige

Beslutsgång 2

Ordföranden ställer sitt yrkande om bifall till beslutspunkt 2 och 3 mot Oskar Weinmars (M) och Samuel Stephans (SD) yrkande om avslag till beslutspunkt 2 och 3. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens yrkande.

Beslutsgång 3

Ordföranden ställer sitt förslag mot Maria Tu vessons (MP) ändringsyrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

De som vill bifalla ordförandens förslag röstar ja. De som vill bifalla Maria Tu vessons (MP) ändringsyrkande röstar nej. 9 röstar ja, 1 röstar nej och 5 avstår.

Följande röstar ja:

Mathias Bohman (S), Jesper Lundberg (VB), Suzanne Granqvist Enell (S), Fredrik Örn (S), Barbro Brolin (S), Andrea Möllerberg (VB), Emelie Voetmann (L), Päivi Verdier (V) och Maria Fälth (KD).

Följande röstar nej:

Maria Tu vesson (MP).

Följande avstår:

Oskar Weinmar (M), Christine Hanefalk (M), Hanna Broberg (M), Samuel Stephan (SD) och Peter Lindqvist (SD).

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Rapport skydd av naturmark

Bilaga 1. Naturvärden vid skolor och förskolor

Bilaga 2. Naturområden utan eller med annan detaljplan

Bilaga 3. Naturvärden Bergaskogen

Bilaga 4. Naturvärden Sandaskogen

Bilaga 5. Naturvärden Smedbyskogen

Ärendet i sin helhet

Kommunstyrelsen gav uppdrag i flerårsplanen för 2025–2027 (KS/2024:4, beslutad den 13 juni 2024), om att öka skyddet av mark i Väsby. I uppdraget anges att kommunen ska utreda förutsättningarna för att skydda utvalda naturområden.

Enheten för strategisk samhällsplanering startade utifrån uppdraget i flerårsplanen projektet ”skydd av naturmark”. Projektet har syftat till att redovisa vilka olika slags skydd som kan tillämpas för markområden med natur- och friluftsvärden. De olika skyddstypernas för- och nackdelar redovisas samt för vilka slags mark- och naturområden de kan vara mer eller mindre lämpliga för. Speciell vikt har lagts vid tre utvalda naturområden.

Projektets mål har varit: Slutprodukten för projektet ska vara en rapport som tas fram under 2025. Rapporten ska innehålla:

- Vilka skyddsformer av naturmark som finns samt för- och nackdelar med de olika skyddsformerna. Utvalda naturområden är Bergaskogen, Smedbyskogen och Sandaskogen.
- Vilka tätortsnära markområden i kommunen som är skyddsvärda utifrån naturvärden, friluftsliv, närheten till bostäder, skolor och förskolor och kan vara aktuella för vidare arbete för skydd. Visa om de har någon form av skydd genom detaljplan i nuläget.

Projektet har inte utfört några nya inventeringar eller andra fördjupade utredningar för särskilda markområden utan har utgått från befintliga underlag. Rapporten är avgränsad till natur och friluftsliv. Andra skyddsvärda intressen såsom kulturmiljöer, vattenskydd, klimatanpassningar, kolsänkor och andra ekosystemtjänster har inte primärt beaktats i arbetet. För vidare arbete med skydd av områden kommer även avvägningar mot andra samhällsintressen att behöva beaktas.

Kommunfullmäktige

Skyddsformer

Rapporten beskriver flera olika skyddsformer av naturmark och dess för- och nackdelar. De beskrivna skyddsformerna är naturreservat, biotopskyddsområden, naturvårdsavtal och skydd av natur som genom detaljplan samt några andra skyddsformer där kommunen har mindre rådighet såsom Natura 2000, det allmänna biotopskyddet, artskyddsförordningen och EU:s naturvårdsdirektiv, vattenskyddsområden, kulturresevat, särskilt skyddsvärda träd och strandskydd. I Upplands Väsby är det främst naturreservat och skydd genom detaljplaneläggning av natur- eller parkmark som bedöms som de mest aktuella skyddsformerna.

Tätortsnära natur

Den allra mesta tätortsnära naturen är i nuläget planlagd som natur- eller parkmark. De mest noterbara undantagen är del av Smedbyskogen samt Frestadalen och Sanda ängar som saknar detaljplan. Nästan alla skolor och förskolor samt bostadsområden har någon typ av natur i sitt närliggande område.

Förslag på vidare arbete

Förutsättningarna för att skydda de tre utvalda naturområdena – Bergaskogen, Smedbyskogen och Sandaskogen – har i rapporten beskrivits. Alla tre områdena uppfyller kriterier utifrån ekologisk synpunkt och friluftssynpunkt att inrättas som kommunala naturreservat. Någon annan markanvändning än natur och friluftsliv bedöms som olämpligt, då samhällsbyggnadsprocesserna kan bli mycket utdragna och stor risk att processen leder till en återvändsgränd. Att initiera arbete med naturreservat betyder inte nödvändigtvis att hela det aktuella naturområdet blir skyddat, utan en avgränsning görs utifrån biologiska och friluftsmässiga värdena och eventuella andra intressen för annan markanvändning i området.

Bilagor:

Rapport skydd av naturmark

Bilaga 1. Naturvärden vid skolor och förskolor

Bilaga 2. Naturområden utan eller med annan detaljplan

Bilaga 3. Naturvärden Bergaskogen

Bilaga 4. Naturvärden Sandaskogen

Bilaga 5. Naturvärden Smedbyskogen